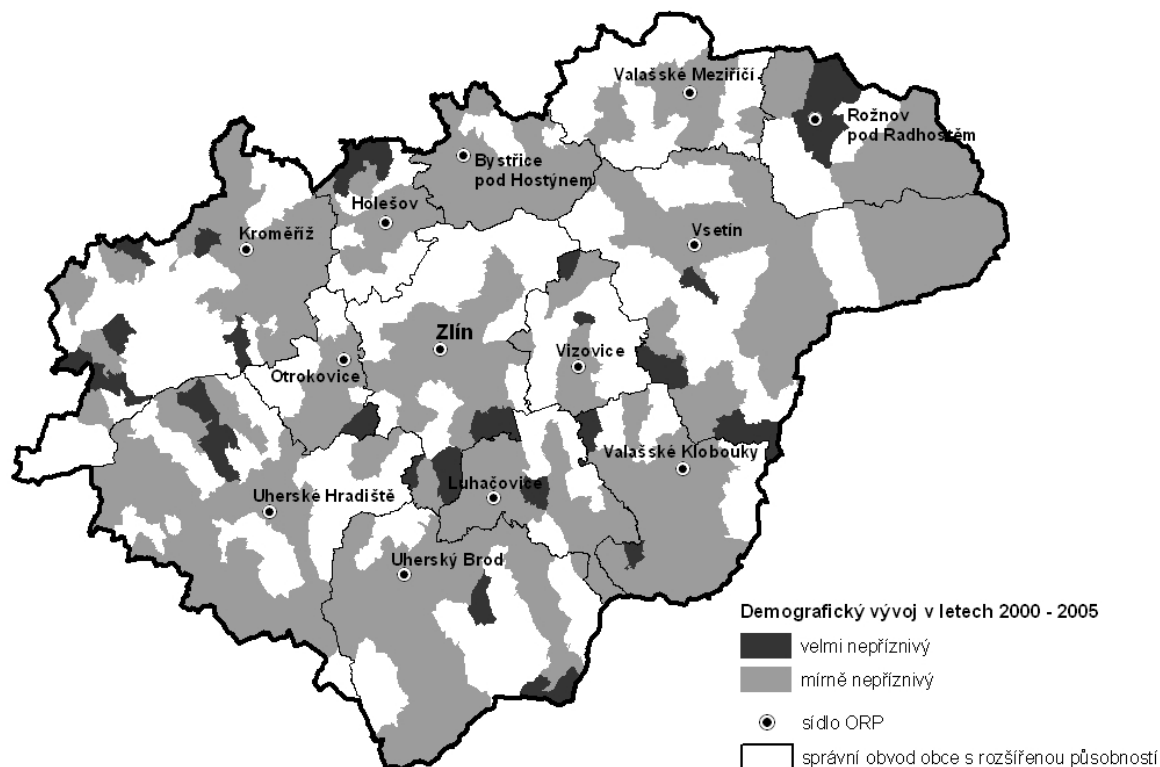

3. Hodnocení regionálních rozdílů podle funkčních regionů

3.1 Území s nepříznivým demografickým vývojem

Na základě vývoje vybraných demografických ukazatelů (počet obyvatel, index stáří a podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let na celkovém počtu obyvatel) v letech 2000 – 2005 byly v kraji vymezeny oblasti s velmi nepříznivým a mírně nepříznivým demografickým vývojem.

Území Zlínského kraje s nepříznivým demografickým vývojem v letech 2000 - 2005

Do oblasti s velmi nepříznivým demografickým vývojem spadá 26 obcí, především z okresu Zlín (10) a Kroměříž (8). Celkově zaujímá tato oblast 6,0 % rozlohy kraje a žije v ní 22,6 % obyvatel.

Jedná se převážně o obce s méně než 1 tis. obyvatel, z toho je 10 s 200 až 499 obyvateli, ale patří sem i jedno centrum správního obvodu, a to město Rožnov pod Radhoštěm.

Tab. 3.1.1 Vybrané charakteristiky funkčních regionů vymezených na základě demografického vývoje

	Počet obcí	Podíl %		Míra nezaměstnanosti k 31.12. 2005	Přírůstek (úbytek) na 1000 obyv. 2000-2005		Dokončené byty na 1 000 obyv. 2000-2005
		na rozloze kraje	na počtu obyvatel		přirozený	stěhováním	
Obce s demografickým vývojem:							
příznivým	152	39,2	22,6	9,6	-1,4	32,2	19,4
mírně nepříznivým	126	54,8	72,5	9,0	-1,2	-9,2	15,3
velmi nepříznivým	26	6,0	4,9	10,1	-3,5	-22,2	15,0

Do druhé skupiny je zahrnuto 126 obcí, které zaujmají 54,8 % rozlohy kraje a podíl obyvatel je 72,5 %. Více než polovinu obcí v této skupině tvoří obce do 1. tis. obyvatel, ale patří sem všech zbývajících 12 sídel správních obvodů ORP.

V obou oblastech s nepříznivým demografickým vývojem došlo k úbytku obyvatel jak přirozenou měnou, tak migrací na rozdíl od oblasti s příznivým vývojem, kde přírůstek obyvatel stěhováním převyšil úbytek obyvatel přirozenou měnou.

Rozdíly mezi oblastmi vymezenými na základě demografických ukazatelů jsou zřejmé i v bytové výstavbě. Počty dokončených bytů za sledované období jsou v přepočtu na 1 tis. obyvatel nižší v oblastech s nepříznivým vývojem. Naproti tomu míra nezaměstnanosti je sice v oblasti s velmi nepříznivým vývojem nejvyšší, ale nejnižší je v oblastech s mírně nepříznivým demografickým vývojem. Důvodem je skutečnost, že právě do této skupiny patří i velká města kraje, ve kterých je nezaměstnanost podprůměrná.

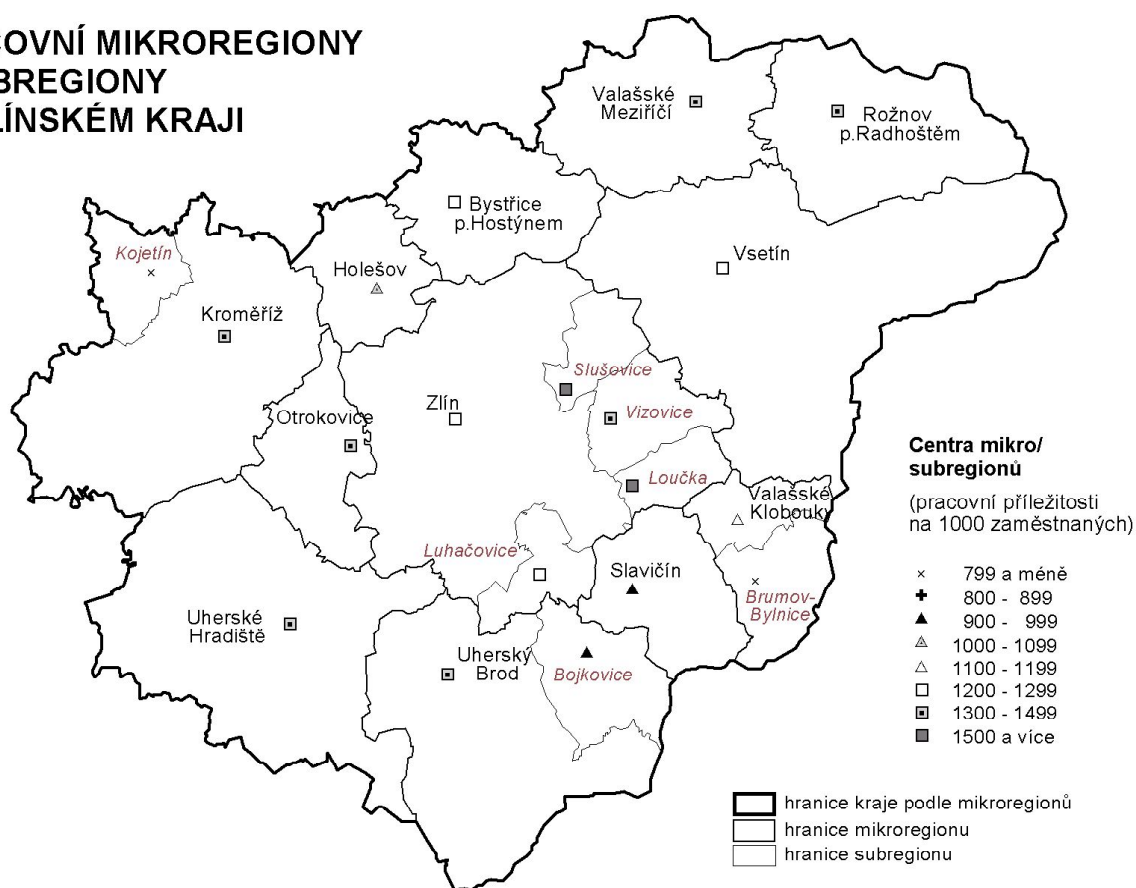
3.2 Pracovní mikroregiony

Na základě údajů o dojížděcí do zaměstnání ze sčítání 2001 byly vymezeny tzv. pracovní mikroregiony, jakožto „přirozené“ územní celky, méně závislé na administrativním uspořádání. Ve Zlínském kraji bylo vytvořeno 12 pracovních mikroregionů. Jejich celková územní rozloha o 14 km² překračovala celkovou územní rozlohu správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Zlínského kraje) a počet obcí pracovních mikroregionů byl o 5 obcí vyšší. K mikroregionům Zlínského kraje bylo přiřazeno 10 obcí z okresu Přerov, ležícího v Olomouckém kraji. Z toho 6 obcí do mikroregionu Kroměříž (Kojetín, Polkovice, Uhřčice, Stříbrnice, Měrovice nad Hanou, Křenovice) - jde vůbec o největší přesah počtu obyvatel přes hranici kraje v republice (8,9 tis. osob) po zázemí Prahy - a 4 obce do mikroregionu Bystřice pod Hostýnem (Lipová, Žákovice, Křtomil, Horní Újezd). Naopak 5 obcí Zlínského kraje spadá do pracovního mikroregionu Kyjov kraje Jihomoravského (Zástřizly, Chvalnov-Lisky, Koryčany a Střílky z okresu kroměřížského a obec Stupava z okresu uherskohradištského). Podrobně je otázka pracovních mikroregionů zpracována v publikaci Dojížděčka za prací a do škol ve Zlínském kraji (na základě výsledků SLDB 2001) SLDB 2001.

Tab. 3.2.1. Sídelní struktura a obyvatelstvo Zlínského pracovního regionu k 31. 12. 2005

	Zkratka ČSÚ	Počet obcí	Rozloha (km ²)	Obyvatelstvo				Průměr na 1 obec		Počet obyvatel na 1 km ²	
				celkem	podíl (%)			rozloha (km ²)	obyva- telstvo		
					žen	0-14 let	15-64 let				65 a více let
Pracovní region	ZLPR	309	3 978	596 176	51,3	14,7	70,7	14,6	12,9	1 929	149,9
v tom mikroregiony:											
Bystřice pod Hostýnem	BpH	18	185	17 287	51,2	14,4	71,0	14,6	10,3	960	93,2
Holešov	Hls	15	110	19 766	51,2	14,5	70,3	15,2	7,3	1 318	180,3
Kroměříž	Kro	46	480	72 131	51,4	14,5	71,2	14,3	10,4	1 568	150,1
Otrokovice	Otr	11	130	37 939	50,8	14,5	72,0	13,6	11,8	3 449	291,9
Rožnov pod Radhoštěm	RpR	10	247	36 047	51,1	14,7	71,1	14,2	24,7	3 605	146,2
Slavičín	Slc	10	140	13 308	50,7	15,2	70,3	14,6	14,0	1 331	95,1
Uherský Brod	UhB	29	464	50 809	50,8	15,1	69,7	15,2	16,0	1 752	109,6
Uherské Hradiště	UhH	44	484	89 090	51,5	14,4	71,1	14,6	11,0	2 025	183,9
Valašské Klobouky	VaK	10	143	15 983	50,4	17,5	69,1	13,3	14,3	1 598	111,8
Valašské Meziříčí	VaM	16	232	42 090	51,1	15,5	71,1	13,4	14,5	2 631	181,6
Vsetín	Vse	30	639	66 334	51,0	15,4	71,0	13,7	21,3	2 211	103,8
Zlín	Zli	70	724	135 392	51,8	14,0	70,3	15,7	10,3	1 934	187,1

PRACOVNÍ MIKROREGIONY A SUBREGIONY VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Následující tabulky porovnávají pracovní mikroregiony nejen z pohledu zaměstnanosti, ale využívají pro charakterizování jednotlivých mikroregionů i agregace dalších údajů, které jsou dostupné za jednotlivé obce.

Tab. 3.2.2. Pozemky, bytová výstavba a daňové příjmy obcí ve Zlínském pracovním regionu

	Rozloha			Podíl orné půdy na zemědělské (%)	Dokončené byty 2001 - 2005		Daňové příjmy obcí (Kč/obyv.) průměr 2003 - 2005	Míra investování obcí (%)
	celkem (km ²)	podíl (%)			na 1000 obyvatel	podíl (%) v rod.domech		
		zemědělská půda	lesní pozemky					
Pracovní region	3 978	50,1	38,9	65,1	12,9	49,5	8 198	28,5
v tom mikroregiony:								
Bystřice pod Hostýnem	185	45,9	45,7	74,5	11,2	43,0	7 759	34,1
Holešov	110	72,9	13,9	88,6	9,4	46,8	7 841	28,7
Kroměříž	480	69,9	18,2	89,0	10,5	53,2	8 207	29,2
Otrokovice	130	63,1	19,3	78,4	9,0	40,1	8 130	22,1
Rožnov pod Radhoštěm	247	32,2	57,7	30,5	15,2	72,7	7 738	24,6
Slavičín	140	46,1	44,6	50,7	12,1	37,0	6 614	28,4
Uherský Brod	464	56,2	33,6	64,8	16,4	33,1	7 741	30,7
Uherské Hradiště	484	60,3	27,4	77,6	19,2	43,1	8 111	32,8
Valašské Klobouky	143	41,7	47,6	39,9	9,9	50,3	7 034	25,7
Valašské Meziříčí	232	52,2	34,0	62,3	11,6	62,3	8 346	31,5
Vsetín	639	31,0	59,6	27,4	9,8	58,1	7 644	25,5
Zlín	724	46,1	43,1	58,0	12,3	52,0	9 187	26,7

Tab. 3.2.3. Pracovní místa v pracovních regionech podle SLDB 2001

	Pracovní místa v pracovním regionu							Saldo dojížděky
	celkem	z toho se zjištěným odvětvím	z toho podíl (%)				na 1 000 zaměst. bydlících v regionu	
			zeměděl. a lesnictví	průmysl	stavebnictví	služby		
Pracovní region								
Zlínský	267 440	258 887	4,2	40,1	9,5	46,2	973	-7 456
v tom mikroregiony:								
Bystřice pod Hostýnem	6 677	6 385	7,2	44,8	6,1	41,9	863	-1 057
Holešov	7 340	6 883	6,8	38,2	7,6	47,4	818	-1 636
Kroměříž	31 216	30 227	6,1	33,4	9,3	51,2	977	-735
Otrokovice	19 302	18 678	2,5	54,5	8,4	34,6	1 033	614
Rožnov pod Radhoštěm	16 414	15 808	3,0	53,1	6,8	37,1	976	-396
Slavičín	4 662	4 501	5,8	46,1	8,0	40,1	778	-1 328
Uherský Brod	18 499	18 231	5,6	45,2	8,3	40,9	827	-3 883
Uherské Hradiště	40 269	39 522	4,7	41,2	9,9	44,2	973	-1 117
Valašské Klobouky	5 159	4 992	4,9	39,7	7,5	47,8	804	-1 255
Valašské Meziříčí	20 367	19 564	3,5	38,7	11,6	46,2	1 056	1 076
Vsetín	26 799	25 943	5,2	40,1	7,7	47,1	901	-2 953
Zlín	70 736	68 153	2,7	33,9	11,5	51,9	1 080	5 214

Pouze tři pracovní mikroregiony mají kladné saldo dojížděky. Protože pracovní místa jsou soustředěna především ve větších městech (Zlín, Otrokovice, Valašské Meziříčí), pak velký počet pracovních míst ovlivnil zaměstnanost ve správních obvodech a rovněž i v pracovních mikroregionech, jejichž jádrem tato města jsou.

Tab. 3.2.4 Nezaměstnanost ve Zlínském pracovním regionu k 31. 12. 2005

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

	Uchazeči o zaměstnání	Podíl z celkového počtu uchazečů v %						Míra nezaměstnanosti v % ¹⁾	
		dosažitelných	osob ve věku		osob s délkou evidence		žen	uchazeči o zaměstnání	
			do 24 let	50 a více let	do 6 měsíců	nad 12 měsíců		celkem	dosažitelní
Pracovní region	29 927	92,7	18,4	25,9	56,5	40,4	52,9	9,914	9,187
v tom mikroregiony:									
Bystřice pod Hostýnem	939	94,1	19,2	20,8	51,1	36,0	55,3	11,024	10,378
Holešov	998	93,1	22,0	21,0	48,2	34,2	59,7	10,247	9,539
Kroměříž	4 651	92,2	21,1	23,9	61,8	45,8	51,7	12,805	11,806
Otrokovice	1 776	94,9	17,1	26,6	60,4	44,9	56,3	8,768	8,323
Rožnov pod Radhoštěm	2 121	93,0	16,1	27,5	61,3	46,8	49,6	11,482	10,680
Slavičín	661	93,2	17,7	17,7	51,0	36,6	63,2	9,974	9,295
Uherský Brod	2 307	92,0	15,5	29,6	52,2	36,8	56,2	9,422	8,670
Uherské Hradiště	3 522	89,8	19,8	28,0	52,4	35,2	52,5	7,871	7,067
Valašské Klobouky	1 164	94,4	17,7	21,3	58,0	43,0	57,6	15,514	14,647
Valašské Meziříčí	2 313	94,2	20,4	26,3	57,3	41,6	49,1	10,898	10,266
Vsetín	4 130	92,1	17,3	26,8	56,3	40,2	43,8	12,272	11,301
Zlín	5 345	93,4	17,0	27,0	55,8	38,4	57,6	7,602	7,097

¹⁾ míra nezaměstnanosti je vypočtena jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání celkem (od roku 2005 pouze dosažitelných) a obyvatel ekonomicky aktivních (podle sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001)

Tab.3.2.5 Vývoj nezaměstnanosti ve Zlínském pracovním regionu v letech 2000 - 2005 (k 31. 12.)

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

	Index počtu uchazečů o zaměstnání (%) rok 2005 k roku		Rozdíl podílů z celkového počtu uchazečů 2005 - 2002 (procentní body)					Rozdíl míry nezaměstnanosti (procentní body) rok 2005 k roku	
			osob ve věku		osob s délkou evidence		ženy		
	2000	2002	do 24 let	50 a více let	do 6 měsíců	nad 12 měsíců		2000	2002
Pracovní region	122,0	98,7	-6,8	6,1	1,1	6,9	2,9	1,79	-0,13
v tom mikroregiony:									
Bystřice pod Hostýnem	133,2	117,2	-8,8	2,5	2,2	8,2	3,1	2,75	1,62
Holešov	150,8	130,5	-7,8	5,6	3,8	13,9	10,3	3,45	2,39
Kroměříž	111,8	108,5	-5,7	6,0	0,8	5,4	0,9	1,35	1,01
Otrokovice	121,6	87,0	-8,0	6,8	3,6	10,5	2,5	1,56	-1,31
Rožnov pod Radhoštěm	144,2	111,9	-5,3	6,3	3,7	7,2	3,8	3,52	1,22
Slavičín	104,1	87,4	-6,4	0,1	4,8	12,1	5,6	0,39	-1,43
Uherský Brod	116,3	96,5	-10,4	6,9	-0,6	6,9	5,9	1,32	-0,34
Uherské Hradiště	118,7	94,7	-9,8	8,3	0,8	6,3	4,9	1,24	-0,44
Valašské Klobouky	109,5	111,5	-7,3	4,1	1,6	4,4	2,9	1,35	1,60
Valašské Meziříčí	123,1	112,8	-4,4	7,1	0,6	6,1	0,6	2,04	1,23
Vsetín	114,3	89,4	-6,0	7,1	-4,7	0,5	0,2	1,54	-1,45
Zlín	136,0	90,0	-5,9	5,3	4,0	10,4	3,5	2,01	-0,85

¹⁾ míra nezaměstnanosti je vypočtena jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání celkem (od roku 2005 pouze dosažitelných) a obyvatel ekonomicky aktivních (podle sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001)

Ve srovnání s rokem 2002 se nejvíce zhoršila situace v oblasti nezaměstnanosti v pracovním regionu Holešov, kde vzrostla míra nezaměstnanosti nejvíce a zároveň se nejvíce zvýšil podíl nezaměstnaných žen a podíl nezaměstnaných déle než jeden rok. K největšímu snížení míry nezaměstnanosti došlo v pracovních regionech Vsetín, Slavičín a Otrokovice, avšak i zde vzrostl podíl nezaměstnaných déle než jeden rok.

3.3 Časová dostupnost individuální dopravou

Ke zjištění časové dostupnosti sídel správních obvodů ORP jsme využili internetové stránky z internetového serveru www.mapy.cz. Určovali jsme průměrnou dobu, za kterou je možno dosáhnout sídla správního obvodu osobním automobilem.

Bylo zjištěno, že nejvíce jsou zastoupeny obce, ze kterých je možno dostat se do sídla správního obvodu za 10 až 14 minut a žije v nich 14,3 % obyvatel kraje. Více než 30 min cesty od centra správního obvodu žije 2,9 % obyvatel kraje a jsou to především o obce ze správního obvodu Kroměříž a Vsetín.

Přímo v sídle správního obvodu žije 47,2 % obyvatel kraje, a přestože je v této skupině obcí nejvyšší index stáří, míra registrované nezaměstnanosti je nejnižší.

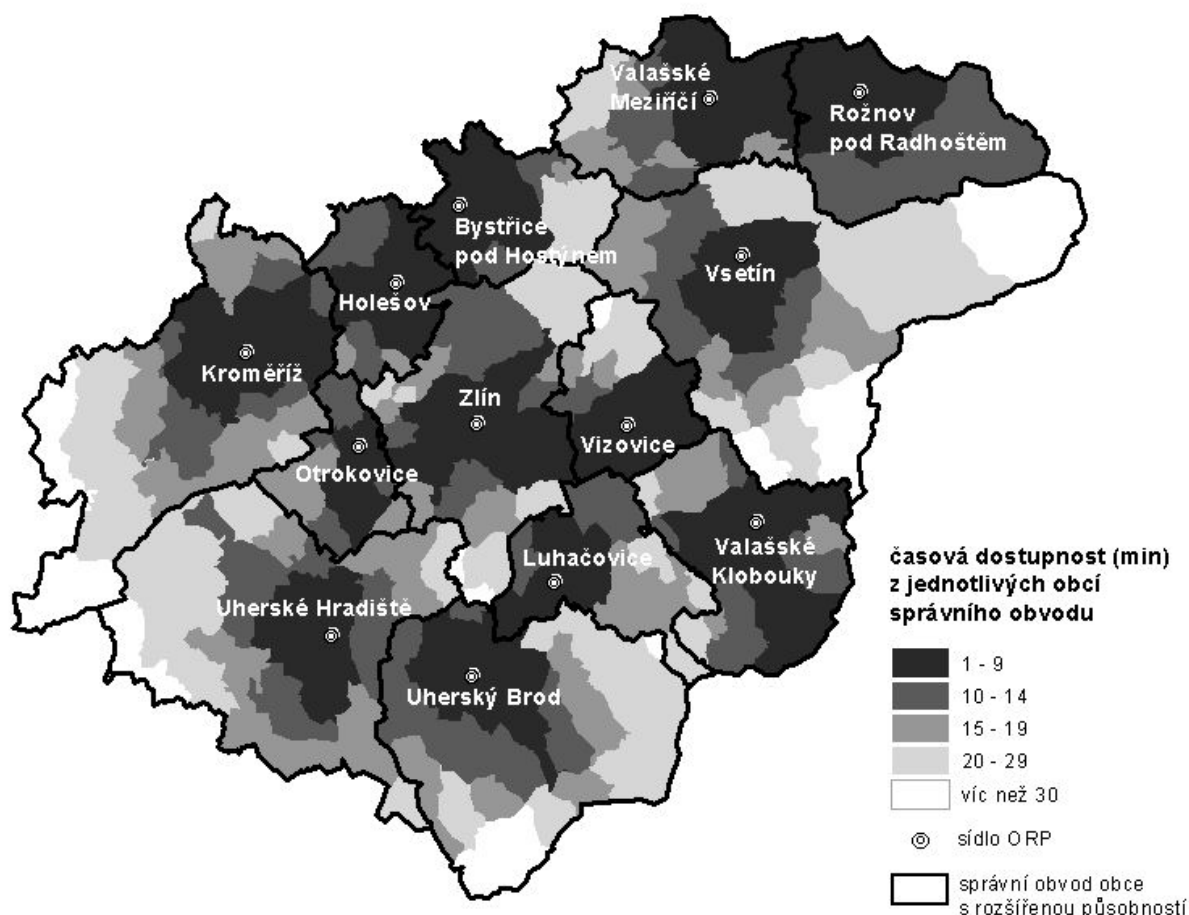
Lze konstatovat, že v obcích vzdálenějších než 20 min cesty, je vyšší index stáří, vyšší míra registrované nezaměstnanosti a vyšší je i podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu v produktivním věku.

Tab. 3.3.1 Obyvatelstvo a nezaměstnanost podle časové dostupnosti sídel správních obvodů ORP

	Počet obcí	Podíl na počtu obyvatel kraje (%)	Index stáří	Podíl obyv. ve věku 15-64 let	Míra registrované nezaměstnanosti v %	Podíl uchazečů o zaměstnání na obyv. ve věku 15-64 let
Sídlo správního obvodu	13	47,2	107,4	71,3	8,68	6,9
Časová dostupnost sídla správního obvodu (min)						
do 9	66	14,4	92,0	71,1	9,53	7,1
10-14	72	14,3	94,7	69,8	9,33	6,9
15-19	66	12,0	88,1	70,5	8,92	6,8
20-29	68	9,3	96,0	69,7	10,64	8,0
30 a více	19	2,9	100,5	69,3	11,41	8,5

Časová dostupnost sídel obvodů ORP ve Zlínském kraji individuální dopravou

Zdroj: www.mapy.cz

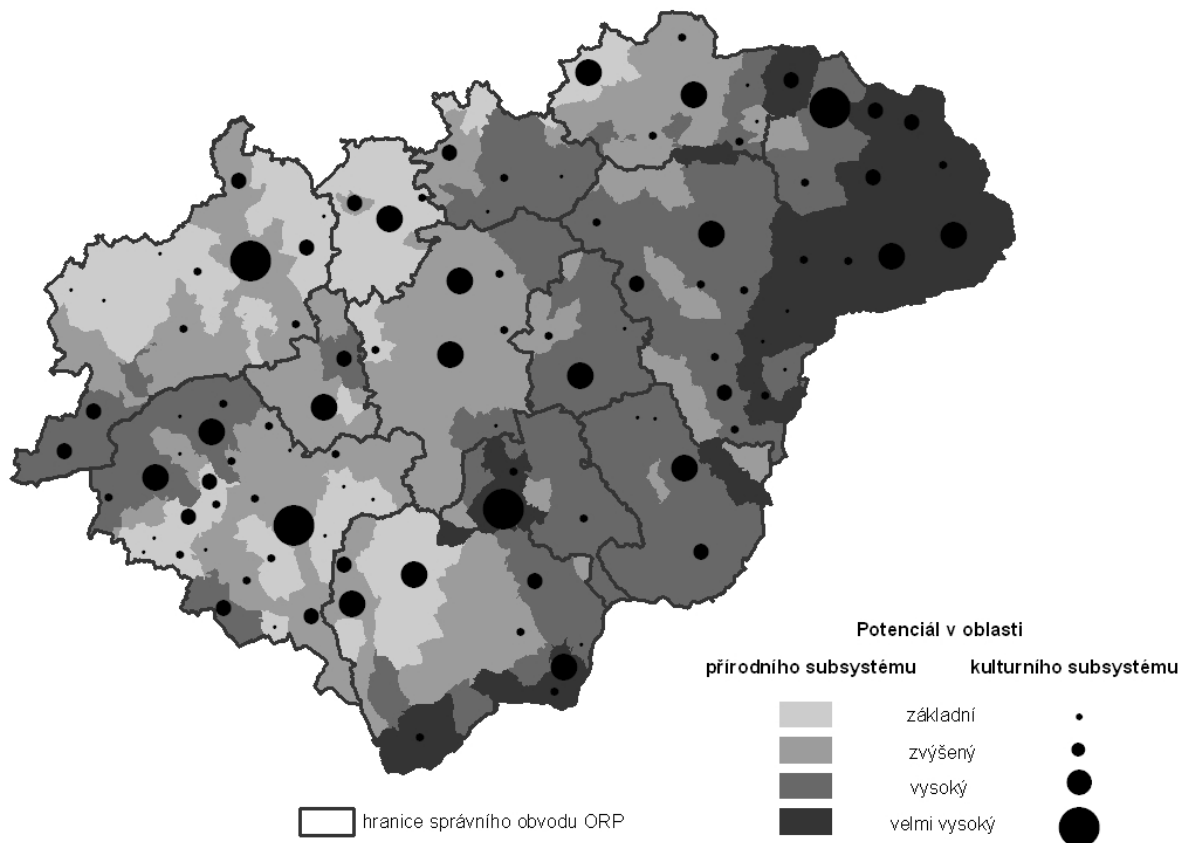
3.4 Potenciál cestovního ruchu

Zlínský kraj disponuje významným potenciálem rozvoje cestovního ruchu, který je velmi diferencovaný a zasahuje různé typy cestovního ruchu. Podrobně byla tato oblast zpracována ve studii Ústavu územního rozvoje Brno, která vycházela z ohodnocení jednotlivých obcí s ohledem na využití území pro cestovní ruch na základě přírodních podmínek, tzv. přírodní subsystém a možnost kulturního využití návštěvníků, tzv. kulturní subsystém.

Výsledky této studie potvrzují ve Zlínském kraji vysoký potenciál cestovního ruchu v přírodním subsystému, z toho na prvním místě je cykloturistika, především v obcích správních obvodů Uherské Hradiště, Kroměříž a Uherský Brod. Zajímavostí je to, že některé cyklotrasy jsou zároveň vinařskými trasami. Tyto trasy mají často své pojmenování, jako Uherskohradištská, Moravská vinná, Bzenecká či Strážnická stezka (nacházejí se na Uherskohradištsku nebo z jihu do něj zasahují).

Potenciál cestovního ruchu ve Zlínském kraji

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno

Vysoký potenciál především v oblastech správních obvodů Vsetín, Valašské Klobouky a Luhačovice spočívá v rekreaci v horských a lesnatých oblastech a významný je i potenciál využití pro pěší turistiku, výborné podmínky jsou zejména v hornatých a podhorských obcích správních obvodů Vsetín, Valašské Klobouky a Uherský Brod. Zimní turistika a zimní sporty se soustřeďují především do oblastí Javorníků, Bílých Karpat a Vsetínských vrchů, tedy správních obvodů Vsetín, Rožnov pod Radhoštěm a Valašské Klobouky. Kromě těchto tradičních oblastí cestovního ruchu má region šanci uplatnit se i v nových perspektivních oblastech jako je venkovská turistika se svými produkty typu agroturistiky, ekoagroturistiky či ekoturistiky.

Zvýšený potenciál cestovního ruchu v přírodním subsystému má 115 obcí kraje, vysoký 88 a velmi vysoký 21 obcí kraje.

V kulturním subsystému představuje vysoký potenciál kraje především množství kulturních a historických atraktivit, mezi které patří hrad Buchlov spolu se zámkem a zahradou v Buchlovicích nebo zámek v Kroměříži. V této oblasti bylo na základě studie vyhodnoceno 50 obcí se základním, 36 se zvýšeným, 13 s vysokým a 4 s velmi vysokým potenciálem.